

Mysterium porcellani aneb příběh novodobého mecenášství

LENKA PŘIBYLOVÁ

Summary

Mysterium porcellani – „Secret of porcelain“ – is the title of an oratorio for soloists, chorus and orchestra. The piece was written by North Bohemian composer Jan Zástěra during 2014 and it is based on Martin Budka's libretto. The world premiere of the piece took place on September 14th 2014 in the Temple of Immaculate Conception of the Virgin Mary in Dubí near Teplice. The composition was based on the offer and agreement with the management of the Český porcelán, a. s., Dubí. This world-renowned manufacturer of, among other porcelain, so-called „Blue Onion“ commemorated 150 years of its existence in 2014. The composition is created by the formal principle of Baroque oratorio and its content brings a synthesis of the spiritual nature of God the Creator and entirely secular issue of creation and composition of porcelain. The city of Dubí was also involved in assignment of this piece and therefore an anthem of the city was newly created and inserted into the oratorio.

Mysterium porcellani – záhadný název, netradiční okolnosti vzniku a strhující kompoziční dílo. „Tajemství porcelánu“ – tak je možné rozumět názvu oratoria pro sólisty, sbor a orchestr, skladby, kterou v průběhu roku 2014 složil Jan Zástěra podle libreta Martina Budka. Tematika porcelánu a jeho výroby není v hudbě právě frekventovaným námětem. Zde směřujeme k důvodu vzniku skladby. V roce 2014 si připomíná 150 let své existence světově proslulý Český porcelán, a. s., závod dlouhou řadu let působící v krušnohorském lázeňském městě Dubí. Prosperující závod poskytuje pracovní příležitosti mnoha obyvatelům Dubí a okolí a díky osvětlenému vedení, především generálnímu řediteli firmy Ing. Vladimíru Feixovi¹, si může dovolit investovat finanční částky do kultury. A odtud byl již jen malý krok k nabídce a dohodě o vytvoření skladby, která zazněla v rámci oslav úctyhodného trvání podniku a naprosto netradičně přibližuje vznik, vlastnosti a složení porcelánu a také oslavuje historické tradice regionu. Zároveň je tato studie aktem obdivu a ocenění chvályhodného novodobého mecenášství, bez něhož by takto

výjimečná skladba nemohla vzniknout a být provedena. Díky vyhlášené kvalitě zboží exportuje společnost své výrobky do řady států Evropy i četných zemí v zámoří, nabízí ne-přebernou paletu výrobků s kouzlem jejich roztodivných dekorů a v průběhu historie spolupracovala s významnými světovými výtvarníky. O věhlas dubských porcelánových výrobků se zasloužil především oblíbený a stále světově žádaný výtvarný modrý dekor zvaný „cibulák“², jehož problematika se promítá též do novinkového hudebního díla. Vezmeme-li v úvahu technicky i výtvarně laděný námět skladby, překvapivě se blížíme hudebnímu ztvárnění obdivu k technickým tradicím a novinkám své doby a tuto skutečnost nacházíme v dílech skladatelů tzv. „pařížské Šestky“ ve dvacátých letech 20. století. Historie se tedy občas obdivuhodně opakuje.

Autorská dvojice tvůrců skladby si již v se-veročeském podkrušnohorském regionu a v další kulturních centrech našeho státu vybudovala významné umělecké renomé. Plukovník Jan Zástěra (*1984), dirigent Hudby Hradní stráže a Policie České republiky a současně umělecký vedoucí vokálně-

instrumentálního souboru Collegium hortensis a komorního vokálního seskupení Nullum miraculum v Teplicích, je autorem řady skladeb zejména duchovního charakteru. Zkomponoval několik mešních celků (příkladně *Missa solorum multiplicium*, *Missa tritorum*, *Requeim* za opata Bernarda, *Slavnostní propria* ke sv. Janu Křtiteli a k sv. Janu Boskovci). Orientuje se též na oblast hudebního dramatu (mimo jiné *Via miraculosa*, neobarokně laděná kompozice v duchu tradičních pastýřských a jesličkových her, či *Vepřové spiknutí na Teplicku*). Ve své badatelské činnosti se věnuje zejména hudební historii architektonické „perly Krušných hor“, kláštera cisterciáků v Oseku³, zejména skladatelskému odkazu Jakoba Trautza⁴.

Vraťme se k *Mysteriu porcellani*. Na zadání skladby se rovněž dílčím způsobem podílelo město Dubí, proto byla nově vytvořena a do skladby vložena hymna města Dubí. Navíc i zde nalézáme jistou symboliku, neboť rok 2014 představuje 520. výročí první zmínky o dnešním městě Dubí.

Zpracování námětu *Mysteria* nebylo zdaleka snadnou záležitostí. Jedná se zde o spojení formálního útvaru barokního oratoria a duchovní podstaty Boha Stvořitele se zcela světskou otázkou tvorby a složení porcelánu, místy dokonce za použití jisté humorné nadsázky o personifikaci jednotlivých prvků tvořících porcelán s aplikací lidských vlastností. Libretista Martin Budek (*1989)⁵ se na zpracování tak netradičního textu pečlivě připravoval, podrobně prostudoval odbornou literaturu týkající se složení a technologie výroby porcelánu včetně specifických znaků „cibuláku“. Navštívil porcelánku a při exkurzi provozem konzultoval odbornou problematiku s řadou pracovníků, rovněž s ředitelem V. Feixem.⁶

Světová premiéra *Mysteria* se uskutečnila dne 14. září 2014 v chrámě Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí v rámci každoročně pořádaných Lázeňských dnů Dubí. Patřičný lesk koncertu samozřejmě dodávaly nezbytné projevy. Generální ředitel a. s. Český porcelán Dubí a iniciátor skladby Ing. V. Feix zdůraznil v zahajovacím projevu

mimo jiné tajemství výroby a význam jeho jednotlivých stavebních prvků pro výslednou kvalitu porcelánu, kdy příkladně křemen dává porcelánu tvrdost, živec průsvitnost či kaolín bělost, jak o tom následně promlouvá text oratoria. Starosta města Dubí Petr Pípal popřál porcelánce mnoho dalších úspěšných let s výrobou věhlasného porcelánu. K blahopřání se připojil rovněž administrátor dubské farnosti otec Patrik a dále již zaznívala hudba. Pod taktovkou autora J. Zástěry vystupovala pětice sólistů znázorňujících kobalt – Bronislava Tomanová (soprán), křemen – Věra Likérová (mezzosoprán), železo – Zdeněk Stejskal (kontratenor), kaolín – Pavel Machat (tenor) a živec – Radek Krejčí (bas), dále potom archanděl – libretista Martin Budek (baryton). Sborovou součást v roli andělů interpretovaly ve smíšeném obsazení soubory Collegium hortensis a Nullum miraculum. V barokně koncipovaném orchestru (jedna flétna, dvojice hobojů, jeden fagot, dvojice trubek, tympány, smyčcové nástroje a cembalo) se představili zejména členové Severočeské filharmonie Teplice. Vše bylo dokonale promyšleno vzhledem k tomu, že toto duchovní drama počítá i s eventualitou příštího poloscénického provedení. Sbor byl oblečen kompletně v bílé barvě, sólisté (pokud to bylo možné) rovněž svým oblečením charakterizovali patřičný prvek, například sopranistka prezentující kobalt zvolila modrou róbu včetně detailů, tedy modrých náušnic. Skladatel J. Zástěra se ve skladbě představil jako velký znalec kompozičních zásad barokní kompozice. Nalezneme zde předeheru, recitativy, árie i ariosní plochy, úseky ryze deklamované, ansámblové výstupy a sbory, rovněž instrumentální intermezza. V základním rámci je skladba členěna do tří oddílů, které tvoří obsáhlý prolog, vlastní dějová část a epilog, v detailu je kompozice rozvržena do třiceti čísel. Ze skladebného hlediska autor uplatnil časté imitační postupy ve vedení hlasů, kdy dospěl až k efektní fuze, dále rytmická ostinata, melodické bohatství s chromatickými postupy při zachování harmonické průzračnosti skladby a tonálního zakotvení, vokální party navíc obohatil

o efektní náročné koloratury, využil tempové a dynamické kontrasty a rovněž tak nezbytné nástrojové barevné efekty. Recitativy stylově doprovázel na cembalo sám autor a dirigent v jedné osobě, instrumentálně zde ve spolupráci s violoncellem. Místy se však setkáme rovněž s širokou melodikou typu až dnešní filmové hudby, kdy je posluchači připomenuta aktualizace problematiky současnosti. V pohledu této studie se budeme věnovat pouze dějové a kompozičně nejdůležitějším částem skladby, vzhledem k místy rychlému sledu částí ve druhém a třetím oddílu skladby zde již necitujeme jejich detailní číslování.

Vstupní instrumentální ouvertura Stvoření světa (č. 1) je postavena na barokním kontrastu pomalého úvodu *grave* s vedením nástrojových hlasů zejména v unisonu s rychlejší částí *lento* se zařazením sólového hlasu houslí korespondujícího s partem flétny. Následující Prolog (č. 2) je zahájen efektem sóla trubek podpořených tympány s nástupem sboru andělů s biblickým textem: „Na počátku Tvůrce mocný, na počátku vzal hmotu, obdařil ji elementy všemi. Tak stvořil na počátku Bůh nebe a zemi. I pravil slovem rozhodným: Budiž světlo! Oddělil nebe a vodu, nazval ji moře a oceán, viděl, že je to dobré, že se mu dílo vedlo...“ V části Recitativu prologi (č. 3) se dílčími vstupy představují jednotlivé prvky, prozatím s výjimkou železa. Virtuózní koloraturní melodií korespondující se zpěvem flétny zaujme zejména kobaltsoprán v ariosu s následujícím textem: „Do Asie daleké cestuji, inspiraci tam naberu. Přinesu krásný vzor, slibuji, všichni budou chtít tu nádheru.“ Po krátké instrumentální mezihrě s názvem Železná mezihra (č. 4), s melodicko-rytmickým efektem trubek a dřevěných dechových nástrojů ve smyslu slavnostní fanfáry, je zařazena hymna města Dubí (č. 5), hymnu zde zpívá sbor andělů. Jedná se o slavnostní nekomplikovanou jednohlasou melodii podpořenou smyčcovými nástroji, v intenzivní dynamické rovině. Nekomplikovaná melodická linka je vytvořena z důvodu plánovaného skutečného příštího využití ve městě Dubí. Text hymny vychází z oslavy místních přírodních krás a následně

z víry ve zdárnou budoucnost: „*Tam pod horami v dubovém háji dech se ti tají, chtěl bys jen snít. Otevři oči, ať život vkročí v to šťastné úbočí, kde má zpěv znít...*“ (Příloha č. 1). Tímto končí vstupní oddíl skladby.

V následujícím postupu jakoby děj skladby již vstoupil do procesu výroby. Dlouhý instrumentální úvod v části Coro technico (č. 6) v tempu *allegro vivo*, v melodické úsečnosti krátkých nástrojových vstupů, dynamických efektech a disonantních harmonických vztazích skutečně perfektně zvukomalebně navodil pracovní atmosféru strojů v porcelánce. Sbor andělů textem „...*Sláva neúnavnému stroji, na něm produkce stojí...*“ v korespondenci s tečkovaným rytmem efektu trubek postupuje k závažnému bodu skladby. Dramatickou fugu (č. 7) zahajuje part archanděla s razantním textem: „*Hnací silou dífúze vakancí je koncentrační gradient. Pracuj stále, pracuj s razancí, vyrob pestrý sortiment.*“ Impozantní proud kontrapunkticky pojatých ploch a barokizujících partů pestře pohyblivé melodičnosti sborových hlasů i nástrojových partů (Příloha č. 2) dospěje až k efektnímu závěru nezbytného „*Amen*“. Oratorium vstupuje do kontrastní části věnované sólovým recitativům, áriím či ansámblovým scénám, kde jednotlivé prvky (zcela lidsky) vychvalují své vlastnosti, vzájemně se ucházejí o přátelství či se nepokrytě urážejí. Třikrát do tohoto dialogu vstoupí sbor andělů – s hudbou zde převážně homofonního rázu za podpory celého orchestru s obsahově výchovným a smířlivým posláním: „*Alleluja! Běda všem, kteří se chvástají, ti vždy do tvrdého padají. Každý má své poslání. Jeden jako druhý. Neshody se rozhání: Alleluja.*“

Zpěv postupně graduje melodicky působnou a kompozičně přehlednou árií kobaltu k vysvětlení problematiky vzoru „cibuláku“: „*Nejsem jen tak někdo. V žilách mi koluje krev ultramarínu, smějí se živci, křemenu i kaolínu. K mému vzoru nehodí se kdekdo. Posudťe sami: Známkou kvality a luxusu je ovinutý kmen bambusu, prostředku panuje pivoňka, vznešená květin baronka, celé to středové téma zakončí působná chryzantéma. Aby byl spojnici mezi Asií a Evropou, okrášlen je z lo-*

tosových květů obrubou. Nejen květiny zdobí, také broskev šťavnatá budiž mezi tu nádheru navždy přijatá. Nakonec bude korunovat tento vzor mistrovský, hle, granátové jablko, plod královský.“ A sopranistka zpívající tuto árii navíc drží v ruce cibuli. Prostřednictvím mluvených rolí (bez cembala) se následně mezi prvky rozhoří spor, neboť všichni vidí v ruce kobaltu pouze cibuli. Kobalt se urazí a ukončí svůj zpěv hluboce lidským: „...Opovrhují vámi hluboce.“ Sbor andělů se následně snaží prostřednictvím efektního, homofonně pojatého sboru v tempu *grave* situaci uklidnit: „Ty, kobalte, vyslyš zpěv andělů: nevíš, jak se sluší chovat k přátelům?! Sám na nic nestačíš!...“ Po mluveném dialogu se opět jednotlivé prvky usmíří, situaci vyhodnotí sbor andělů poetickým, homofonně koncipovaným zpěvem v jemných dynamických odstínech, avšak vzhledem ke složení porcelánu zpěvem obsahově zásadním: „Kaolín čistou je bělostí, křemen pak nezbytnou pevností, živec vše pojí a kobalt zdobí. Každý se námáhá, marně se zlobí, hloupě se kasá svou zdatností. Sobecké to uvažování pravé štěstí zahání. Naše rady zdály se zbytečné, podívej, Bože, shlédni dolů, nyní pravda kvete v nich srdečně, chtějí být stále už jen spolu.“ Zde by posluchač mohl dospět k názoru, že ve všeobecné shodě může skladba skončit. Opak je však pravdou. Po krátké reminiscenci disonancí výrobně „železné mezihry“ vstupuje na scénu další prvek – železo. Nabízí přátelství, nabízí spolupráci. Skladatel svěřil jeho part barokně nepostradatelnému (dnes) kontratenoru. Pověřil ho interpretaci zejména pohyblivé virtuózní melodiky v korespondenci s efektně koncipovanými nástrojovými party, uvedme příkladně árii železa: „Slyšte, slyšte, hledá se společník svéhlavý...“ Počáteční projevy sympatií ze strany dalších prvků však vyústí ve všestranně velký kompoziční efekt a obsahový spor o to, zda je lepší železo či

kobalt. Spor může rozsoudit pouze Bůh. Sbor andělů se v počátečním pianissimu obrací k Bohu slovy: „Pomoz v nouzi nejvyšší, Otče, náš Otče, ať už hloupost nekřičí. Děkujeme, Bože, za vítězství milosti, kéž se v nitru rozlévá. Všechna srdce naplňuje radostí...“ V mluveném dialogu jednotlivých prvků, kdy do rozmluvy opět vstupuje archanděl, dochází k všeobecnému usmíření. K uklidnění přispívá též orchester v tempu *lento* koncipovaným intermezem s korespondencí sólových vstupů flétny, hoboje a houslí (Příloha č. 3). V mluveném dialogu oceňují prvky schopnosti lidské práce, oslavují „čistotu, jas a křehkou krásu...“.

Hudba postupně směřuje k Epilogu, v korespondenci s textem Prologu oratoria obsahově k šestému dni Božího tvoření. Závěr tvoří velký sbor andělů a sólistů v oslavném textu: „Bůh i člověk dále s pílí tvoří. Tím štěstím vzkvétá město dubů, brána Krušnohoří. Požehnej, Bože, stromům i strojům i zdejší porcelánce, kéž dlouhá léta všechny těší křehká elegance. Bože, žehnej člověku až na věky věků. Amen.“ Skvělá polyfonie pěvců a orchestru směřuje do závěrečného slavnostního *fortissima*.

Takto koncipovaná skladba se při své premiéře setkala s vřelým ohlasem publika ve zcela zaplněném chrámu. Co říci závěrem? Je nutno ocenit vše, nelze dělat výjimku: myšlenku novodobého mecenášství při vzniku netradičního díla, invenci skladatele i libretisty, mistrovskou práci dirigenta, skvělé interpretační výkony sólistů, sboru i orchestru, v neposlední řadě rovněž organizační úsilí. Českému porcelánu, a. s., Dubí připojujeme též přání zdaru při dalším podnikání a šťastnou i štědrou ruku při podpoře kulturních projektů.

Jako logický přírůstek a reakce na velkých úspěchů díla byla na závěr koncertu opětovně provedena hymna města Dubí.

Poznámky

- 1 Při této příležitosti byla vydána vzorně obsahově a výtvarně provedená pamětní brožura s názvem 150 let Českého porcelánu, a. s. (vydal Český porcelán, a. s., Dubí, 2014). Výroba křehké porcelánové krásy zde započala již v roce 1864 a nutno s obdivem konstatovat, že současný ředitel dosud věnoval této porcelánce 67 let svého života. Nastoupil zde jako učeň a nyní již 43 let

- vede továrnu k prosperitě jako její ředitel. Při současné frekvenci neustálých obměn na vedoucích postech různých podniků je to skutečnost naprosto nevídaná.
- 2 Název „cibulák“, označující porcelán s modrým dekorem, který je malován kobaltem pod glazuru, vznikl vlastně nedopatřením. V první polovině 18. století vytvořil na základě oblíbené čínské a japonské předlohy ornamentů míšeňský malíř porcelánu Johann David Kretschmar vzor, kterému se začalo říkat „cibulový“. Jednalo se však o zásadní omyl, neboť ve skutečnosti o žádnou cibuli nejde. Zmíněný vzor byl umělecky dokonalou kombinací orientálních rostlinných motivů, zejména japonských broskví, pivoňek, aster a granátového jablka. A právě granátové jablko tehdejšími Evropanům výrazně připomínalo cibuli. A zde je příčina vzniku názvu nesmírně oblíbeného porcelánu. V průběhu působení Ing. Feixe na postu ředitele firma nabídla na trh 670 porcelánových tvarů zdobených cibulovým vzorem. Úctyhodné číslo a rovněž celková situace. (Volně zpracováno podle výše uvedené výroční brožury.)
 - 3 O duchovních a uměleckých tradicích viz jubilejní sborník 800 let kláštera Osek. Osek: Cisterciácké opatství Osek a Spolek přátel kláštera Osek, 1996.
 - 4 Jakob Trautzi (1749–1834), člen cisterciáckého řádu, působil v Oseku více než padesát let jako regenschori. Vytvořil obsáhlý kompoziční odkaz, novodobou premiéru jeho oratoria Saul pro sóla, sbor a orchestr uvedl Jan Zástěra v chrámu oseckého kláštera 20. září 2014. Ostatně téměř o rok dříve, 22. září 2013, provedl ve stejném chrámě vlastní obsáhlou skladbu Symfonia in honorem Jacobi Trautzi (text Martin Budek a P. Benno Beneš). Dílo zaznělo rovněž pod taktovkou J. Zástěry v provedení Hudby Hradní stráže a Policie České republiky a spojených pěveckých sborů Podkrušnohoří a bylo následně, obdobně jako oratorium Saul, provedeno v chrámě sv. Víta v Praze a v dalších kulturních centrech našeho státu.
 - 5 Martin Budek se věnuje zejména tvorbě poezie a textů k mešním celkům (příkladně Introitus ke sv. Václavu pro Národní svatováclavskou pouť v roce 2013). Je rovněž autorem libret k hudebním dramatům, mimo jiné uvedme pastýřskou hru Via miraculosa. Jeho texty jsou většinou spojené s hudbou J. Zástěry, s nímž spolupracuje v Trautzlově umělecké společnosti, kterou spolu s ním založil a je také jejím jednatelem. Je členem pěveckého souboru Collegium hortensis a komorního seskupení Nullum miraculum, věnuje se též divadelní režii. Inspiraci a náměty k tvorbě svých textů čerpá i ve svém zaměstnání. Je pečovatelem-ošetřovatelem v zařízení pro seniory a administrativním pracovníkem pro komplexní domácí zdravotní péči.
 - 6 Rozhovor autorky této studie s M. Budkem dne 5. října 2014.

Résumé

Mysterium porcellani – „Tajemství porcelánu“ – tak zní název oratoria pro sóla, sbor a orchestr. Skladbu napsal v průběhu roku 2014 severočeský skladatel Jan Zástěra podle libreta Martina Budka, světová premiéra díla se uskutečnila 14. září 2014 v chrámě Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí u Teplic. Kompozice vznikla na základě nabídky a dohody ze strany vedení Českého porcelánu, a. s., Dubí. Tento světově proslulý výrobce (mimo jiné výrobce porcelánu s modrým dekorem, tzv. „cibuláku“) si v roce 2014 připomínal 150 let své existence. Skladba je vytvořená podle formálního principu barokního oratoria a obsahově přináší syntézu duchovní podstaty Boha Stvořitele se zcela světskou otázkou tvorby a principu složení porcelánu. Na zadání skladby se dílčím způsobem podílelo též město Dubí, proto byla do oratoria vložena také nově vytvořená hymna města Dubí.

Klíčová slova: Mysterium porcellani, Český porcelán, a. s., Dubí, město Dubí, Jan Zástěra, Martin Budek.

Key words: Mysterium porcellani, Český porcelán, a. s., Dubí, město Dubí, Jan Zástěra, Martin Budek.

PhDr. Lenka Příbylová, Ph.D. pracuje jako odborná asistentka na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí n. L. Orientuje se zejména

na problematiku dějin světové hudby (především dějin 20. století), na otázky česko-německých vztahů v hudbě, popularizaci hudby, severočeskou regionální hudební kulturu a otázky melodramu. Vystudovala muzikologii a historii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Věnuje se též organizaci webové konference na téma Česko-německé hudební vztahy v minulosti a současnosti (v říjnu a listopadu 2012 byl pořádán třetí ročník této konference). Publikuje v odborném hudebním tisku v Čechách i v zahraničí.

Příloha č. 1

05. Tam pod horami

Hymna města Dubí

Andante

Canto

I. Tam pod ho - ra - mi vdu bo věm há - ji dech se ti ta - ji, chtěl bys jen snít. O - te věř

S

o - či, ať ži - vot vkro - či vto šťast - né ů - bo - či, kde má zpěv znít. Stráž slun ná, ani - vá, by - stří - na ži - vá, ra - do stí zplí - vá i vzác - ný chrám. To stín né

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

S

dou - bí klid, pů - vab snou - bí, cit krás - ný hlou - bí do srd cí nám. 2. Bůh di - vy tvo - ři, šlo - věk se ko - ři před krá - sou mo - ři, ze - mí i hvězd. Však šťastné

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

25

B $\flat$ Tpt. 1 *mf*

B $\flat$ Tpt. 2 *mf*

Timp. *f*

S
Hna-cí sí - lou, hna-cí sí - lou. Pra - - - cuj stá - le! Hna-cí si-lou

A
Hna-cí sí - lou, hna-cí sí - lou. Pra - cuj stá - le! Hna-cí si-lou

T
stá-le! Hna-cí si-lou di - fů - ze va-kan - cí je kon cen - trač-ní gra - di - ent. Pra - cuj stá - le! Hna-cí si-lou

B
Hna-cí si-lou di - fů - ze va-kan - cí je kon cen trač-ní gra - di - ent. Pra - cuj stá - - - le! Hna-cí si-lou

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Příloha č. 3

Intermezzo

22 *rit.* *a tempo* *rit.* G.P. *a tempo*

Fl. *rit.* *a tempo* *rit.* G.P. *a tempo*

Ob. 1 *rit.* *a tempo* *rit.* G.P. *a tempo*

Ob. 2 *rit.* *a tempo* *rit.* G.P. *a tempo*

Bsn. *rit.* *Solo* *a tempo* *rit.* G.P. *a tempo*

Vln. *rit.* *mp* *mf* *mf* *f* *rit.* G.P. *Tutti* *a tempo*

Vln. I *rit.* *p* *mf* *a tempo* *f* *rit.* G.P. *a tempo*

Vln. II *rit.* *p* *a tempo* *mf* *f* *rit.* G.P. *a tempo*

Vla. *rit.* *p* *a tempo* *mf* *f* *rit.* G.P. *a tempo*

Vc. *rit.* *p* *a tempo* *mf* *f* *rit.* G.P. *a tempo*

Cb. *rit.* *p* *a tempo* *mf* *f* *rit.* G.P. *a tempo*

33 *Solo* *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Fl. *mf* *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Ob. 1 *f* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Ob. 2 *mf* *f* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Bsn. *mf* *f* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Vln. *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Vln. I *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Vln. II *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Vla. *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Vc. *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*

Cb. *mf* *pp* *rit.* *Solo* *rubato* *mp* *rit.* *p* *pp*